

CÜMLENİN ÖGELERİ – 2

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi sadece yüklemden oluşmuştur?

- A) Torosların tepesindeki o dağ köyünün mutlu bir çocuğuyum.
- B) Yenilikler üretmenin mutluluğuna doyum olmaz.
- C) Kekliklerin o muhteşem dansları beni büyülüyor.
- D) Doğanın bize sunduğu en etkileyici oluşumlardır kanyonlar.

Tür bakımından en zengin biyolojik ortamlardan olan tropik yağmur ormanları, karaların yalnızca %6'sını kapsıyor.

2. Bu cümlenin ögeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Belirtili nesne – belirtisiz nesne – yüklem
- B) Belirtisiz nesne – belirtili nesne – yüklem
- C) Özne – belirtili nesne – yüklem
- D) Özne – yer tamlayıcısı – belirtili nesne – yüklem

- 1. Tecrübe kazanılan bir konuyla ilgili / hata yapmak / mümkün değildir.
- 2. İnsanların yaptıkları hatalar / onları / olgunlaştırır.
- 3. Hayatı boyunca hiç hata yapmamış insan / olamaz.
- 4. Hiç hata yapmamış insanlar / tecrübesiz insanlardır.

3. Numaralanmış cümlelerin hangisi ögelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) 1. B) 2.
- C) 3. D) 4.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümlecinin kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Konuyu tüm yönleriyle öğrenince kitaptaki soruların tamamını cevapladı. (Zaman)
- B) Zamanının kıymetini bilmediğinden işlerini yetiştiremiyordu. (Sebebe)
- C) Hava güneşli olduğu için tüm halk sokaklara dökülmüştü. (Durum)
- D) Yusuf Bey'i saatlerce havaalanında beklemiştik. (Miktar)

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kitap" nesne durumunda değildir?

- A) Yaz tatilinde okumak için kendime kitap alacağım.
- B) Arkadaşım bana doğum günümde kitap hediye etti.
- C) Boş oturmamalı, mutlaka bol bol kitap okumalıyız.
- D) Donuk hayatımıza canlılık ve mutluluğu kitap katar.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz yer tamlayıcısını açıklamıştır?

- A) Bu soruyu sadece Mehmet, sınıfın en çalışkanı, doğru cevapladı.
- B) Bu kitabı, *Huzur*'u, geçen yıl okudum.
- C) Annesinin emanetine, kardeşine, gözü gibi bakıyordu.
- D) Yazar, Mustafa Kutlu, burada konferans verecek.

CÜMLENİN ÖGELERİ – 2

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin öge dizilişi “yer tamlayıcısı – zarf tümleci – nesne – yüklem” biçiminde sıralanmıştır?

- A) En son çıkan, apartmanın kapısını da kapatsın.
- B) Ahmet’e iki hafta içinde borcumu ödeyeceğim.
- C) Ben senin kırılacağını hiç tahmin etmemiştim.
- D) Hayvanlara neden bu kadar acımasız davranıyorsunuz?

Bağlaç olan “da/de” ile soru edatı olan “mı/mi” cümlede vurguyu kendinden önceki ögeye taşır.

8. Yukarıdaki bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne vurgulanmamıştır?

- A) Sanki hiç işim yokmuş gibi bunca işi gücü bırakıp bu işi de ben mi yapacaktım?
- B) Savaşın boğucu ve insanı dehşete düşüren havasında yazar da soluğu başka bir ülkede alır.
- C) Gecenin ilerleyen saatlerinde de aynı ses duyulunca evin içinde bir telaştır başladı.
- D) Onca zamandan sonra korkuyla ümit arasında beklenen böbrek mi gelmiş?

KURAL: Soru sözcükleri ile kurulan soru cümlelerinde vurgu, cümlede soru anlamını sağlayan sözcüktedir.

9. Yukarıdaki bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgu farklı bir öge üzerindedir?

- A) Bu işin böyle olacağını neden önceden haber vermediniz ki?
- B) İmza gününde kimi o uzun kuyrukta gördüm dersin?
- C) Gelecek yıl yayımlanacak kitapları nasıl bastıracağız acaba?
- D) Kısıtlı imkânlarla çıkılan bu yolculuğun semerelerini ne zaman görürüz acaba?

10. Aşağıdakilerin hangisinde soru, yüklemi buldurmaya yöneliktir?

- A) Baklayı ne zaman keseceksin?
- B) Sen hişt hişt mi dedin?
- C) Nereden geliyordu bu ses?
- D) Bu sene enginarlar nasıl?

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması farklı bir öge olarak kullanılmıştır?

- A) Pencerem bahçenin تنها ve yemyeşil köşesine bakar.
- B) Bahçenin bu köşesinde kuşları daha iyi izliyorum.
- C) Bahçemizin ağaçları esrarengiz biçimde ses çıkarıyordu.
- D) Çimenler üzerinde sincaplar zıplayarak ilerliyordu.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğeler “Dolaylı tümleç – özne – yüklem” şeklinde sıralanmıştır?

- A) Bahçeden ince bir yol bularak çıkan suyun tadı çok güzeldi.
- B) Bütün büyük şehirlerimizin birkaç saat uzağında parasızlık nedeniyle getirilemeyen suların olduğunu bilirim.
- C) Yolcuların arasında bellerini doğrultamayacak kadar yaşlılar da vardı.
- D) Dorukta yalnız kalmak ve doruktan başlamak ne kadar da zormuş!

13. “Çölde ölen bahara bir mezar olsun diye, Yeşilin hasretini Türk işledi çiniye.” mısralarının öğeleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Zarf tümleci / Nesne / Özne / Yüklem
- B) Dolaylı tümleç / Zarf tümleci / Nesne / Özne / Yüklem / Dolaylı tümleç
- C) Dolaylı tümleç / Nesne / Özne / Yüklem / Dolaylı tümleç
- D) Zarf tümleci / Nesne / Özne / Yüklem / Dolaylı tümleç

Taşı delen suyun kuvveti değil, sürekliliğidir. Ābn-i Sina

Cevap Anahtarı: 1) A 2) C 3) A 4) C 5) D 6) C 7) B 8) C 9) B 10) D 11) C 12) C 13) D